מחוון למורה

מחוון: ברכות יעקב לבניו: "איש אשר כברכתו ברך אתם"

1. ראובן: "כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ", המעשה בבלהה (לה, כב). שמעון ולוי: "כְּלֵי חָמָס" / "כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ", שכם (לד). יהודה: "יוֹדוּךָ", ההודאה במעשה תמר (לח, כו) ולקיחת האחריות (מג-מד).
2. יעקב מגנה את הכעס האלים ולא את בניו עצמם: הוא מפריד בין האדם לבין התכונה הרעה, ומשאיר להם מקום לתיקון.
3. רש"י: יהודה נסוג אחורה כי חשש שיוכח על תמר, ויעקב הרגיע: "לֹא אַתָּה כְּמוֹתָם". ספורנו: "אַתָּה הוּא הָרָאוּי לַמַּלְכוּת" כי אין בו פגם שיפסול אותו.
4. רמב"ן: "אֵין עִנְיָנוֹ שֶׁלֹּא יָסוּר לְעוֹלָם". ראיה: התורה עצמה מתארת גלות של המלך (דברים כח, לו).
5. רש"י: "וַהֲלֹא יֵשׁ מֵהֶם שֶׁלֹּא בֵּרְכָם אֶלָּא קִנְטְרָן?". כל תשובה מנומקת מתקבלת (למשל: גם תוכחה מכוונת היא ברכה; כולם נכללו בברכה הכללית).
6. תשובה טובה: ראובן: איבוד הבכורה בגלל לה, כב; שמעון ולוי: "כְּלֵי חָמָס", שכם; יהודה: מלכות בזכות ההודאה והערבות. רש"י: "לֹא קִלֵּל אֶלָּא אַפָּם" או "לֹא אַתָּה כְּמוֹתָם". עמדה מנומקת על "ברכות". ניקוד מוצע: שלושה בנים × 4, פרשן 4, עמדה 4.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ופרשנים נוספים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: סיפורי יוסף ואחיו (בראשית לח-נ) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.